

لبرل جمہوریت وچ سرکار لوکاں دا پکھ کیوں نہیں پور سکدی؟

اسیں پہلاں دیکھ چکے ہاں کہ لبرل جمہوریت دے تھمھ عدالتوں آتے پارلیمنٹ لوکاں دے حق دی گل نہیں کر سکدے آتے نہ ہی اوناں نوں انصاف دے سکدے ہن۔ اس دا اک سدھا جیہا کارن ایہہ ہے کہ لبرل جمہوریت دے ایہہ ادارے اس کرم لئی بنائے ہی نہیں سی گئے۔ تاریخ دسدی ہے کہ ایہہ ادارے قائم کرن دا مقصد زور والیاں آتے پیسے والیاں دی اک خاص جماعت آتے طبقے دی سیوا کرنا سی۔ اس لئی جتھے جتھے وی ایہہ لبرل جمہوریت دا سیاسی سسٹم قائم ہویا ہے اوہتھے کتے وی نہ ہی عدالتوں آتے نہ ہی پارلیمنٹ لوکاں دا پکھ پور دے ہن۔ عام آدمی نوں اوہتھے انصاف نہیں ملدا۔ امریکہ، ہندوستان، انگلینڈ آتے ہور ناں ملکاں دا تجربہ ایہہ صاف دسدا ہے۔

لبرل جمہوریت دا تیجا تھمھ سرکار ہے۔ ایہہ سرکار بجاویں پارلیمنٹ وچ چنے ہوئے نمائندیاں دی بے چاہے امریکہ وانگ صدر دی چون نعل بنے، لوکاں نوں جوابدیہ نہیں ہندی۔ اس کرے ایہہ کدے لوکاں دا پکھ نہیں پوردی ہے بجاویں جتھے مرضی لارے لائی جاوے۔ ہندوستان دی مثال لے لئیے تاں پچھلے سٹھ سالوں وچ نہرو توں لے کے منموہن سنگھ تک دیاں سرکاراں نے لوکاں نوں بھت ہی لارے لائے ہن۔ ہر چون وچ آتے اوسدے بعد سرکار نے غریبی ہٹاؤن

دے، بے روزگاری ہٹاؤن دے، تعلیم دین دے اتے اس طرح دے سینکڑے
 ہی نعرے تے لارے لائے ہن۔ لوکاں نے ایہناں دیاں گلاں تے
 یقین کرے ایہناں دیاں پارٹیاں نوں طاقت وچ وی لیاندا ہے پر
 غریبی وودھدی ہی گئی ہے۔ کیندر اتے صوبائی سرکاراں سجاویں کسے وی
 پارٹی دیاں رہیاں ہون لوکاں دے مثلے حل نہیں ہوئے بلکہ پُرائے
 مثلیاں نعل سرکاراں دی نیتیاں کرے ہور نویں مثلیاں نے اونان
 نوں آگھیریا ہے۔ مثال دے طور تے پنجاب وچ زمین اتے پائیاں
 وچ زہر دے نویں مثلے سرکاراں دی ہرے انقلاب دی نیتی دا ہی
 نتیجہ ہن۔

سرکاراں لوکاں دی گل سُنن دے بجائے حاکم میل دا پکھ پورن لئی
 من مرضی کردیاں ہن۔ مثال دے طور تے، انگلینڈ اتے امریکہ
 وچ سرکاراں ولوں جھوٹے فریب دے بہت وڈے پرچار دے بعد وی لوک
 عراق اتے حمیلے دے بالکل خلاف سن پر دوہاں مُکلاں دیاں سرکاراں
 نے لوکاں دی اک نہیں سُنی، عراق تے حملہ کیتا اتے اوتھے
 تباہی اتے بربادی لیاندی۔ ایہہ سرکاراں نے اس لئی کیتا کیونکہ
 جنگ راہیں حاکم ٹوے دیاں کمپنیاں دے مُنافی بہت ہی وودھدے
 ہن اتے ہورناں مُکلاں دے قدرتی اتے منگھسی سادھناں تے قبضے
 نعل ایہہ حاکم جماعتاں اتے ایہناں دیاں کمپنیاں مالا-مال ہو
 جاندیاں ہن۔ لوک دوجے مُکلاں دے لوکاں دی لٹ کھسٹ نہیں
 چاہندے پر حاکم میل اس لٹ کھسٹ بغیر اپنے مُنافی ودھا

نہیں سکدے اس لئی سرکاراں حاکم طبقے دا اک ہتھ۔ ٹھوکا ہی بن
جاندیاں ہن۔

لیبرل جمہوریت دی سرکار آتے اسدے ہور ادارے بجاویں لوکاں دا
ناں تاں ضرور لیندے ہن پر ایہناں دا ہر کَم لوکاں دے خلاف
ہی ہندا ہے۔ کیونکہ لیبرل جمہوریت وچ طاقت لوکاں دے ہتھ وچ
نہیں حاکم جماعتاں دے ہتھ وچ ہندی ہے۔ لوکاں نوں تاں صرف
ووٹ پاؤن والے اجڑ ہی سمجھیا جاندے ہن۔ چونوں دے بعد اوناں
نوں کوئی نہیں پچھدا۔ ہندوستان وچ تاں ووٹاں دے بعد چُٹے ہوئے
لیڈر بہت تھانوی تاں دوبارہ چونوں دے وقت ہی لوکاں نوں نظر
آؤندے ہن۔

کیونکہ مُک وچ چونوں ہندیاں ہن آتے سرکار چونوں راہیں بندی
ہے تاں سرکار داعوے نعل کہندی ہے کہ ہُن اسیں جو کجھ مرضی کریئے
اسیں کسے نوں جو ابدیہ نہیں سانوں لوکاں نے چھیاں ہے۔ پر اصلیت
وچ اوہ صرف حاکم میل نوں جو ابدیہ ہندی ہے عام لوکاں نوں
نہیں جنہاں توں اوناں نے ووٹاں لئیاں ہن۔ پچھلے دو تِن سو
سالوں دے اس تجربے توں لوک ہولی ہولی ایہہ گل ہُن سمجھ رہے
ہن کہ لیبرل جمہوریت دی پارٹی راج دی ایہہ پرثالی اصلیت وچ اوناں
دے حقاں تے سٹ مارن دا ہی اک طریقہ ہے۔ اس لئی ہُن لوکاں
دا اس سسٹم توں اعتبار چُک ہندا جا رہا ہے۔ امریکہ وچ

کیتے گئے اک سروے مطابق صرف گیاراں فی صدی لوک ہی جارج ہش دی سرکار تے وشواس کردے ہن۔ انگلینڈ، کنیڈا اتے ہورناں مُلکاں وِچ وی ایہو حال ہے۔ حا کم میل پرتیت دے اس سنکٹ توں بچن لئی نویں چہرے اتے گھوڑے میدان وِچ لیاؤندے ہن پر اس دے نعل لوکاں وِچ ایہناں دی پرتیت بحال نہیں ہو سکی۔ تاریخی طور تے ایہہ سیاسی پرئالی اتے طریقہ گل سٹر چُکّیا ہے۔

ایہناں حالات توں دُکھی ہو کے کہی لوک ہندوستان وِچ کہندے ہن کہ شاید فوجی راج جاں ننگے ڈنڈے دا راج اوناں دے مثلے حل کر دیویگا۔ پر پا کستان دا اتے ہورناں مُلکاں دے پچھلے ۶۰ سالوں دا تجربہ اس گل نوں جھوٹھا ثابت کردا ہے۔ پا کستان وِچ کُجھ لوک ایہہ کہندے ہن کہ جے ہندوستان ورگی لبرل جمہوریت آ جاوے تاں اوناں دے مثلے حل ہو جاگے۔ ہندوستان دا پچھلے سٹھ سالوں دا اتے ہورناں مُلکاں دا پچھلیاں دو صدیاں توں اُپر دا تجربہ اس گل نوں نکاردا ہے۔

لوکاں اتے تاریخ دی لوڑ اک نویں طریقے اتے نویں سیاسی پرئالی دی لوڑ ہے۔ لبرل جمہوریت اتے اسدے تن تھہہ سرکار، عدالت اتے لوک سبھا لوکاں دے مثلیاں اتے حقاں دے خلاف دیوار بن کے کھڑے ہن۔ لوکاں نوں آپنے حقاں اتے مثلیاں دے حل لئی اس دیوار

نوں ڈھاہ کے اک نویں سیاسی پرنالی ایجاد کرن دی لوڑ ہے۔ سماں
لوکاں دے سدھے طور تے آپ حاکم بنن دی منگ کر رہا ہے۔ لبرل
جمہوریت دا سماں لنگھ چکيا ہے۔ وقت دی لوڑ سدھی جمہوریت دی
لوڑ ہے جس وچ لوک آپ ہی حاکم ہون آتے جو ابدیہ وی ہون۔